

Kerkhof aan Zee

Vorige week donderdag zijn John en ik naar een seminar over 'Biodiversiteit op de begraafplaats' geweest. Het was een hele inspirerende bijeenkomst.

De landelijke organisatie voor begraafplaatsen (LOB) organiseerde deze bijeenkomst op een prachtige begraafplaats in Zwolle (Bergklooster). Gesticht in 1400, dus met een enorme cultuurhistorie. Een park waar ze 30 jaar geleden het roer om hebben gegooid. Minder steen en meer groen (en bloem). Minder asfalt, zand en meer gras, water en bomen. Als je ooit in Zwolle komt, dan is dit beslist een aanrader: een oase van rust en bezinning.

Het heeft John en mij zeker gesterkt om door te gaan in de reeds ingeslagen weg: Leve het leven in welke soort, vorm dan ook. Dat insecten hier een grote rol spelen moge inmiddels duidelijk zijn; zonder b.v. hommelmot, bij of vlinder geen vrucht, geen voortplanting.

Die insecten willen we een handje helpen door bijvoorbeeld in het tijdperk van de vallende bladeren, het blad zoveel mogelijk te laten liggen. Niet op de paden en niet op de grafmonumenten, maar wel op de bloot liggende aarde.

Blad is voeding voor de bodem; is bescherming voor de insecten, wormen, padden etc; is bescherming (isolatie) tegen invallende kou; in periode van droogte blijft de bodem vochtig. Kortom allerlei gunstige voorwaarden voor een stevig wortelnet. En dat zal weer erosie (ofwel het afdrijven van de grond -veelal zand- voorkomen. Om die erosie te voorkomen hebben we de afgelopen jaren al heel veel Sedum, Maagdenpalm en andere bodembedekkers geplant, maar ook natuurstenen balkjes hergebruikt als een soort dammetje.

Kortom wilt u het graf van uw geliefde bijhouden, haal zo min mogelijk de planten en het blad weg. Zo houden we de bodem zoveel mogelijk intact. Ja, wij zondigen ook wel tegen deze richtlijn door het overmatige gras wat afgelopen maanden opkwam te wieden. Toch vragen we u, laat zo veel mogelijk de aarde rondom het graf intact. Het blad dat we van de paden halen composteren we achter het werkhok/fietsenstalling. En gebruiken we volgend jaar als bodemverbeteraar.

En dan kom ik op de volgende klus die ons de komende tijd te wachten staat: bollen planten. We gebruiken zoveel mogelijk biologisch geteelde bollen. En bollen die zelf voor vermeerdering zorgen (stinzenplanten). We halen deze bollen er dus niet uit.

Een andere klus is het herstel van het pad aan de zeezijde van de kerk. Door de werkzaamheden aan de dakgoot is het pad met bandjes en al behoorlijk beschadigd en lastig te herstellen.

En dan het pareltje van de maand: *Tricyrtus Hirta* (paddelolie), achter het 4e paadje rechts van de kerk.

Als je mee wilt helpen of heb je nog specifieke ideeën: iedere vrijdagochtend beginnen we om 9:30 uur en om een uur of 11:00 is er koffie en .... Wees Welkom!

